YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

27 päivänä marraskuuta 2000 *

Asiassa T-78/99 (92),

Sonia Marion Elder ja **Robert Dale Elder**, Dundee (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajanaan solicitor S. Crosby, rue du Taciturne 42, Bryssel (Belgia),

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen osaston virkamiehet U. Wölker ja X. Lewis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa vaaditaan niiden oikeudenkäyntikulujen vahvistamista, jotka vastaajan on korvattava kantajille asiassa T-78/99, Elder vastaan komissio, 13.10.1999 annetun asian rekisteristä poistamista koskevan määräyksen (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) johdosta,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit N. J. Forwood ja M. Vilaras,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Tosiseikat, asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

1 Kantajat nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 1.4.1999 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, joka rekisteröitiin asianumerolla T-78/99 ja jossa he vaativat tätä tuomioistuinta kumoamaan sen komission tekemän implisiittisen päätöksen, jolla viimeksi mainittu hylkäsi heidän pyyntönsä saada tutustua arvonlisäveroasioita käsittelevän neuvoa-antavan komitean tiettyihin pöytäkirjoihin.

2 Kantajat pyysivät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 6.8.1999 toimittamassaan kirjeessä asian poistamista rekisteristä sillä perusteella, että edellä mainitun neuvoa-antavan komitean puheenjohtaja oli nimenomaisesti hylännyt heidän pyyntönsä. Kantajat nostivat tämän komitean päätöksen kumoamiseksi kanteen, joka rekisteröitiin asianumerolla T-178/99.

3 Asia T-78/99 poistettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rekisteristä 13.10.1999 annetulla määräyksellä, ja komissio velvoitettiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4 Kantajat vaativat 16.12.1999 päivätyssä kirjeessään komissiota korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa, jotka olivat suuruudeltaan yhteensä 260 930 Belgian frangia (BEF). Tämä summa koostui 229 730 BEF:n suuruisista asianajajan palkkioista ja 31 200 BEF:n suuruisesta oikeusturvavakuutusmaksusta.

5 Komissio ilmoitti 1.3.2000 päivätyssä kirjeessään suostuvansa maksamaan kantajille vaaditun korvauksen asianajajan palkkioista mutta kieltäytyvänsä korvaamasta oikeusturvavakuutusmaksua.

6 Kantajat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 21.3.2000 toimittamassaan kirjelmässä esittäneet tämän tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohdan mukaisen oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevan pyynnön, jossa he vaativat, että komissio velvoitetaan maksamaan korvattaviksi vaadittujen oikeudenkäyntikulujen jäljellä oleva määrä, joka vastaa oikeusturvavakuutusmaksua.

7 Komissio on esittänyt 12.4.2000 tätä pyyntöä koskevat huomautuksensa, joissa se vaatii kyseisen pyynnön hylkäämistä.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

8 Kantajat väittävät, että oikeusturvavakuutusmaksusta heille aiheutuneet kulut ovat työjärjestyksen 91 artiklan b alakohdassa tarkoitettuja korvattavia kuluja, koska tämä vakuutus oli välttämätön oikeudenkäyntimenettelyn vireille panemiseksi ottaen huomioon, että he ovat vaatimattomissa oloissa eläviä luonnollisia henkilöitä. Kun otetaan huomioon se taloudellinen rasitus, joka heille aiheutui jo asianajajansa palkkioiden maksamisesta, heidän oli pakko ottaa vakuutus sen riskin varalta, että he joutuisivat korvaamaan komission asianajajan palkkiot, jos tämä olisi päättänyt valita henkilöstönsä ulkopuolisen avustajan. Kantajat korostavat, etteivät he olisi nostaneet kannetta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, jos heidän olisi pitänyt ottaa tällainen riski.

9 Lisäksi kantajat toteavat, että sen Englannin oikeussäännön mukaan, joka koskee oikeutta saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi, korvattavat oikeudenkäyntikulut voivat sisältää sellaisen vakuutuksen ottamisesta aiheutuneet kulut, joka kattaa riskin siitä, että vakuutettu joutuu korvaamaan tietystä oikeudenkäynnistä aiheutuvat kulut.

10 Komissio toteaa ensinnäkin, että kantajien ottama vakuutus ei ollut välttämätön siltä osin kuin se kattoi riskejä, joita oli hyödytöntä vakuuttaa; tällaisia riskejä olivat komission maksukyvyttömyys, määrättävän vahingonkorvauksen riittämätön määrä ja korvauksen maksaminen tuomareille.

11 Oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen liittyvän riskin osalta komissio väittää, että oikeusturvavakuutusmaksuja ei pääsääntöisesti voida pitää korvattavina kuluina. Lisäksi komissiolla ei ole tähän mennessä ollut tapana turvautua ulkopuolisiin asianajajiin asioissa, joissa sen vastapuolena on yksityishenkilö, jos nämä henkilöt eivät pystyisi vastaamaan lisäkuluista. Komissio saattaisi vastaisuudessa toimia toisin, jos vastapuolen oletetaan ottaneen vakuutuksen.

12 Joka tapauksessa komissio huomauttaa, ettei oikeusturvavakuutus ollut tässä tapauksessa välttämätön. Kanteen nostamisen ajankohtana oli jo selvää, ettei oikeudenkäyntiä jatkettaisi loppuun, koska kantajille oli 3.3.1999 tiedoksi annetussa komission pääsihteerin kirjeessä ilmoitettu, että heidän pyyntönsä hylkäämistä koskeva implisiittinen päätös korvattaisiin varsinaisella päätöksellä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

13 Aluksi on todettava, että asianosaisten välinen riita koskee ainoastaan kuluja, jotka aiheutuivat kantajien maksamasta oikeusturvavakuutusmaksusta, eikä muita asian oikeuskäsittelystä kantajille aiheutuneita kuluja, jotka komissio suostui korvaamaan. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaaditaan ratkaisemaan ainoastaan kyseistä vakuutusmaksua vastaavan 31 200 BEF:n korvaamista koskeva vaatimus.

14 Työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jos oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta syntyy riita, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee sen asianosaisen pyynnöstä ja kuultuaan toisen asianosaisen huomautukset antamalla määräyksen, josta ei voi valittaa.

15 Työjärjestyksen 91 artiklan b alakohdan mukaan korvattaviksi oikeudenkäyntikuluiksi katsotaan "asianosaisille asian käsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset, erityisesti matka- ja oleskelukulut, sekä asiamiehen, avustajan tai asianajajan palkkio".

16 Jotta kulut olisivat tämän säännöksen mukaan korvattavia, niiden on ensinnäkin aiheuduttava asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja toiseksi oltava tätä varten välttämättömiä (asia C-89/85 DEP, Ahlström Osakeyhtiö ym. v. komissio, määräys 9.11.1995, 14 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja yhdistetyt asiat T-177/94 (92), T-377/94 (92) ja T-99/95 (92), Altmann ym. ja Stott v. komissio, määräys 25.6.1998, Kok. H. 1998, s. II-883, 18 kohta).

17 Tämän oikeuskäytännön perusteella ilmaisu "välttämättömät kustannukset" ei kata asianosaiselle aiheutuneita kuluja, jotka eivät suoraan liity puolustautumiseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vaan jotka riippuvat yksinomaan asianosaisen valinnoista (ks. asia T-97/95 (92) II, Sinochem v. neuvosto, määräys 22.3.2000, Kok. 2000, s. II-1715, 17 kohta).

18 Näin ollen lähtökohtana on, että oikeusturvavakuutusmaksusta aiheutuneita kuluja ei voida pitää työjärjestyksen 91 artiklan b alakohdassa tarkoitettuina välttämättöminä kustannuksina, vaikka ne on maksettu sen vuoksi, että asia käsitellään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tällaiset kulut voidaan kuitenkin poikkeuksellisissa tilanteissa määrätä korvattaviksi, jos kyseinen asianosainen näyttää objektiivisten seikkojen perusteella toteen, ettei hän olisi pystynyt nostamaan kannetta ilman oikeusturvavakuutusta, joka kattaa vastapuolen oikeudenkäyntikulut siinä tapauksessa, että hänet velvoitetaan korvaamaan ne.

19 Tässä tapauksessa kantajat eivät ole toimittaneet mitään tällaista näyttöä, vaan he ovat ainoastaan väittäneet, etteivät he olisi nostaneet kannetta ilman tätä vakuutusta. Koska kantajat eivät näin ollen ole näyttäneet objektiivisten seikkojen perusteella toteen, että heille aiheutuneet vakuutuskulut olisivat olleet välttämättömiä asian vireille panemiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, heidän vaatimuksensa on hylättävä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

Oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskeva pyyntö hylätään.

Annettiin Luxemburgissa 27 päivänä marraskuuta 2000.

H. Jung
kirjaaja

B. Vesterdorf
presidentti